

2012 nr. 74 26. júní**Lög um veiðigjöld**

Tóku gildi 5. júlí 2012. *Breytt með* l. 84/2013 (tóku gildi 12. júlí 2013).

Ef í lögum þessum er getið um ráðherra eða ráðuneyti án þess að málefnavsið sé tilgreint sérstaklega eða til þess vísað, er átt við sjávarútvegs- og landbúnaðarráðherra eða atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneyti sem fer með lög þessi.

I. kafli Gildissvið, markmið og skilgreiningar.**■ 1. gr. Gildissvið.**

□ Lög þessi taka til veiðigjalda, almenns veiðigjalds og sérstaks veiðigjalds, sem lögð eru á aflamark, aðrar úthlutaðar aflaheimildir eða landaðan afla, fari stjórn veiða fram með öðrum hætti en með úthlutun aflamarks, samkvæmt lögum um stjórn fiskveiða eða öðrum lögum er við geta átt.

■ 2. gr. Markmið.

□ Veiðigjöld eru lögð á í þeim tilgangi að mæta kostnaði ríkisins við rannsóknir, stjórn, eftirlit og umsjón með fiskveiðum og fiskvinnslu og til að tryggja þjóðinni í heild hlutdeild í þeim arði sem nýting sjávarauðlinda skapar.

■ 3. gr. Skilgreiningar.

□ Í lögum þessum hafa hugtökin aflahlutdeild, aflamark, fiskveiðiár, veiðiheimild, þorskígildi og þorskígildisstuðull þá merkingu sem í þau er lögð í lögum um stjórn fiskveiða. Eftirtalin hugtök hafa þessa merkingu í lögum þessum:

1. *Uppsjávarafli*: Afli af fisktegundunum síld, loðnu, kolmunna, makríl og öðrum hliðstæðum tegundum smáfiska.
2. *Botnfiskafli*: Annar sjávarafli.
3. *Veiðar*: Veiðar og meðhöndlun afla um borð í fiskiskipi.
4. *Vinnsla*: Meðferð sjávarafli á landi.

5. *Auðlindarenta (reiknuð renta)*: Arður sem myndast í atvinnustarfsemi sem byggist á nýtingu náttúruauðlinda umfram rekstrarkostnað og ávöxtun þess fjár sem bundið er í starfsemi sem eðlileg er talin með tilliti til þeirrar áhættu sem í henni felst.

■ 4. gr. Veiðigjaldsnefnd.

□ Ráðherra skipar þrjú menn og aðra þrjú til vara í nefnd til fimm ára í senn til að ákvarða sérstakt veiðigjald, sbr. 9. gr., og gera tillögur um lækkan sérstaks veiðigjalds eða undanþágur frá greiðsluskyldu þess, sbr. 3. mgr. 9. gr. Nefndin skal skipuð mönnum sem hafa þekkingu á sviði hagfræði, sjávarútvegs mála og reikningshalds.

□ Ráðherra skal birta fjárhæð sérstaks og almenns veiðigjalds fyrir komandi fiskveiðiár með reglugerð fyrir 15. júlí ár hvert.

□ Ráðherra skal gera þjónustusamninga, um öflun og úrvinnslu upplýsinga um rekstur og afkomu veiða og vinnslu sem veiðigjaldsnefnd þarf til að sinna hlutverki sínu, við embætti ríkisskattstjóra, Fiskistofu og Hagstofu Íslands að teknu tilliti til verkefna þessara stofnana og þeirra lagaákvæða og starfsreglna sem um starfsemi þeirra gilda að öðru leyti. Fyrir þann hluta verkefnanna sem fellur utan lögbundinna verkefna Hagstofu Íslands og ríkisskattstjóra skal greitt úr ríkissjóði.

□ Veiðigjaldsnefnd skal viðhafa viðvarandi könnun á því hvort haga megi öflun upplýsinga og úrvinnslu gagna þannig að sérgreina megi útreikning rentu frekar en gert er ráð fyrir í lögum þessum, t.d. eftir fisktegundum, útgerðarformum eða tegund aflaheimilda, og gera tillögur til ráðherra um breytingar á lögum, reglum eða þjónustusamningum telji hún tilefni til. Að sama skapi skal nefndin kanna útfærslur gjaldstofns veiðigjalda og hlutfall sérstaks veiðigjalds af gjald-

stofni. Veiðigjaldsnefnd getur í þessum tilgangi efnt til samstarfs við sérfræðinga og fagaðila á sviði útgerðar og fiskvinnslu.

□ Áður en veiðigjaldsnefnd ákvarðar sérstakt veiðigjald skal hún leita álits samráðsnefndar um veiðigjöld um fyrirhugaða ákvörðun sína.

■ 5. gr. Samráðsnefnd um veiðigjöld.

□ Alþingi kys nefnd fimm þingmanna til að fjalla um fyrirhugaðar ákvarðanir veiðigjaldsnefndar um sérstakt veiðigjald.

II. kafli Gjaldtaka.**■ 6. gr. Gjaldskyldir aðilar.**

□ Gjaldskyldir aðilar eru einstaklingar og lögaðilar sem fá úthlutað aflamarki, öðrum aflaheimildum eða landa afla á grundvelli laga um stjórn fiskveiða, laga um fiskveiðar utan lögsögu Íslands eða annarra laga er kveða á um stjórn fiskveiða.

■ 7. gr. Gjaldstofn.

□ Gjaldstofn almenns og sérstaks veiðigjalds er afli hvers gjaldskylds aðila í þorskígildum samkvæmt úthlutuðu aflamarki, öðrum aflaheimildum eða lönduðum afla. Afli veiddur utan fiskveiðilandhelgi Íslands sem ekki fellur undir samninga við önnur ríki telst þó ekki gjaldstofn sérstaks veiðigjalds.

□ Þegar um er að ræða tegundir sem úthlutað er til einstakra skipa skulu gjöldin miðast við úthlutað aflamark í kílóum talið.

□ Fari stjórn veiða fram með öðrum hætti en greinir í 2. mgr. skulu gjöldin miðast við landaðan afla skips í viðkomandi tegund samkvæmt aflaupplýsingakerfi Fiskistofu á tólf mánaða tímabili sem lýkur einum mánuði fyrir upphaf fiskveiðiárs eða veiðitímabils. Gjöld vegna strandveiða miðast við landaðan afla í strandveiðum og miða skal við landaðan afla krókabáta í þeim tegundum sem þeir eru ekki bundnir aflatak mörkunum í en sæta ákvörðun um heildarafli.

■ 8. gr. Almennt veiðigjald.

□ Almennt veiðigjald skal vera 9,50 kr. á hvert þorskígildiskíló. Almennt veiðigjald á hvert skip skal þó aldrei vera lægra en 5.000 kr.

■ 9. gr. Sérstakt veiðigjald.

□ Sérstakt veiðigjald skal skilgreint í krónum á hvert þorskígildiskíló eftir veiðiflokkum, þ.e. botnfiskveiðum og uppsjávarveiðum. Sérstakt veiðigjald skal vera 65% af stofni til útreiknings á gjaldinu eins og stofninn er skilgreindur í 10. gr. að frádregnu almennu veiðigjaldi skv. 8. gr.

□ Álagning sérstaks veiðigjalds samkvæmt þessari grein skal vera þannig á hvern gjaldskyldan aðila, sbr. 6. gr., á fiskveiðiárinu:

- a. af fyrstu 30.000 þorskígildiskílóum greiðist ekkert gjald,
- b. af næstu 70.000 þorskígildiskílóum greiðist hálf gjald,
- c. af þorskígildiskílóum umfram 100.000 greiðist fullt gjald.

□ Leggi veiðigjaldsnefnd til við ráðherra að hann lækki sérstakt veiðigjald eða veiti undanþágur frá greiðsluskyldu þess skal ráðherra leggja frumvarp þar að lútandi fyrir Alþingi.

■ 10. gr. Stofn til útreiknings á sérstöku veiðigjaldi.

□ Stofn til útreiknings á sérstöku veiðigjaldi er samtala reiknaðrar rentu á hvert þorskígildiskíló, annars vegar í fiskveiðum og hins vegar í fiskvinnslu. Rentu á þorskígildiskíló skal reikna sérstaklega fyrir veiðar og vinnslu botnfisks og

fyrir veiðar og vinnslu uppsjávarfisks eins og nánar er kveðið á um í 11. gr.

□ Rentu í veiðum og vinnslu skal jafnað á afla í veiðum og vinnslu á sama tekjuári og skattframtöl sem lögð eru til grundvallar útreikningum Hagstofu Íslands byggjast á. Skal sá afli umreiknaður til þorskígilda fyrir komandi fiskveiðiar samkvæmt ákvæðum laga um stjórn fiskveiða.

□ Reiknaðri rentu í uppsjávarveiðum skal jafnað á þorskígildi afla í uppsjávarveiðum. Reiknaðri rentu í vinnslu uppsjávaraflla skal að $^{80}/_{100}$ hlutum jafnað á þorskígildi afla í uppsjávarveiðum að viðbættum uppsjávaraflla sem keyptur var til vinnslu af erlendum fiskiskipum eða fluttur inn með öðrum hætti.

□ Stofn til útreiknings á sérstöku veiðigjaldi í uppsjávarveiðum skal vera reiknuð renta á þorskígildi í veiðum á uppsjávarfiski að viðbætti reiknaðri rentu á þorskígildi í vinnslu á uppsjávarfiski.

□ Reiknaðri rentu í botnfiskveiðum skal jafnað á þorskígildi afla í botnfiskveiðum. Reiknaðri rentu í vinnslu botnfisks skal að $^{80}/_{100}$ hlutum jafnað á þorskígildi afla í botnfiskveiðum að viðbættum botnfiskaflla sem keyptur var til vinnslu af erlendum fiskiskipum eða fluttur inn með öðrum hætti.

□ Stofn til útreiknings sérstaks veiðigjalds á þorskígildi í botnfiskveiðum skal vera reiknuð renta á þorskígildi í veiðum á botnfiski að viðbætti reiknaðri rentu á þorskígildi í vinnslu á botnfiski.

□ Sé renta reiknuð fyrir vinnslu sem nær til beggja aflaflokka, botnfiskaflla og uppsjávaraflla, skal henni skipt á milli aflaflokkanna í hlutfalli við þorskígildi hvors flokks um sig.

■ 11. gr. *Reiknuð renta.*

□ Renta reiknast sem söluverðmæti afla eða afurða að frádregnum annars vegar rekstrarkostnaði vegna veiða og vinnslu, öðrum en fjármagnskostnaði og afskriftum rekstrarfjármuna, og hins vegar reiknaðri ávöxtun á verðmæti rekstrarfjármuna.

□ Til söluverðmætis afla eða afurða skal telja tekjur af sölu og leigu aflaheimilda. Til rekstrarkostnaðar skal telja niðurfærslu keyptra aflaheimilda í samræmi við ákvæði skattalaga.

□ Söluverðmæti afla og afurða skal byggjast á upplýsingum sem Hagstofa Íslands vinnur árlega úr skattframtölum og aflar frá fyrirtækjum í fiskveiðum og fiskvinnslu, ásamt upplýsingum frá Fiskistofu, að teknu tilliti til breytinga á verðvísitölu sjávarafurða fyrir botnfiskaflla annars vegar og uppsjávaraflla hins vegar frá meðaltali þess tekjuárs sem framtölin byggjast á til meðaltalsins janúar til apríl fyrir ákvörðun veiðigjaldsins ár hvert.

□ Rekstrarkostnaður sem kemur til frádráttar, sbr. 1. mgr., skal byggjast á upplýsingum sem Hagstofa Íslands vinnur árlega úr skattframtölum og aflar frá fyrirtækjum í fiskveiðum og fiskvinnslu, ásamt upplýsingum frá Fiskistofu, að teknu tilliti til breytinga á verðvísitölu sjávarafurða fyrir botnfiskaflla annars vegar og uppsjávaraflla hins vegar frá meðaltali þess tekjuárs sem framtölin byggjast á til meðaltalsins janúar til apríl fyrir ákvörðun veiðigjaldsins ár hvert. Til rekstrarkostnaðar í þessu samhengi teljast ekki veiðigjöld sem lögð eru á samkvæmt lögum þessum.

□ Reiknaða ávöxtun rekstrarfjármuna, að meðtöldum birgðum, skal miða við 8% af áætluðu verðmæti þeirra í lok tekjuárs sem Hagstofa Íslands vinnur árlega úr skattframtölum og aflar frá fyrirtækjum í fiskveiðum og fiskvinnslu. Verðmæti skipakosts skal miða við váttryggingarverðmæti skipa eins og það er ákveðið af váttryggingafélögum að viðbættum 20%

vegna búnaðar og tækja við fiskveiðar. Verðmæti fasteigna og annarra rekstrarfjármuna skal miða við bókfært verð þeirra án afskrifta, að teknu tilliti til breytinga á vísitölu byggingarkostnaðar frá meðaltali stofnars samkvæmt skattframtali til 1. apríl næst fyrir ákvörðun veiðigjaldsins.

□ Sé reiknuð renta í botnfiskveiðum eða uppsjávarveiðum, eins og hún er ákvörðuð samkvæmt þessari grein, lægri en 0 skal heimilt að draga hana frá við útreikning sambærilegrar rentu á næsta ári eða síðar í allt að fimm ár.

■ 12. gr. *Rentugrunnur.*

□ Reikna skal og birta árlega grundvöll útreiknings reiknaðrar rentu í fiskveiðum og fiskvinnslu skv. 11. gr.

□ Í þeim tilgangi skal afla upplýsinga um tekjur af fiskveiðum og fiskvinnslu, þ.e. söluverðmæti sjávaraflla og sjávarafurða, og tekjur af sölu og leigu aflaheimilda, svo og um kostnað af þeirri starfsemi, þ.e. rekstrarkostnað, fjármagnskostnað og afskriftir rekstrarfjármuna. Meðal þess sem koma skal fram eru birgðir og verðmæti þeirra, stofnverð og bókfært verð fasteigna, skipa og annarra rekstrarfjármuna og afskriftir þeirra, váttryggingarverðmæti skipa, óefnislegar eignir, þar á meðal keyptar aflaheimildir, og niðurfærsla þeirra. Upplýsingarnar skulu flokkaðar eftir tegund veiða og fiskstofnum, svo og stærð og tegund skipa, eftir því sem nánar er ákveðið í reglugerð. Upplýsinganna skal aflað úr skattframtölum og reikningum fyrirtækja í fiskveiðum og fiskvinnslu og öðrum gögnum frá þeim, frá tryggingafélögum og frá Fiskistofu.

□ Heildartölur og sundurgreining þeirra eftir flokkum skulu birtar opinberlega fyrir hvert almanaksár og eigi síðar en 12 mánuðum eftir lok þess.

□ Ráðherra setur í reglugerð nánari ákvæði um útreikning og birtingu rentugrunns.

III. kafli *Álagning og innheimta.*

■ 13. gr. *Álagning veiðigjalda.*

□ Veiðigjöld samkvæmt lögum þessum skulu lögð á af Fiskistofu og renna í ríkissjóð.

□ Álagning vegna aflamarks fer fram við úthlutun þess á hverju fiskveiðarári. Álagning á landaðan afla skal fara fram 31. ágúst ár hvert vegna afla sem landað var frá 1. ágúst næstliðins árs til 31. júlí á álagningarárinu. Fiskistofa tilkynnir gjaldskyldum aðilum álagningu á þá.

■ 14. gr. *Innheimta veiðigjalda.*

□ Fiskistofa innheimtir veiðigjöld. Ráðherra er þó heimilt að fela innheimtumönnum ríkissjóðs eða öðrum aðilum innheimtu þeirra.

□ Gjöld vegna aflamarks sem úthlutað er 1. september falla í gjalddaga með fjórum jöfnum greiðslum ár hvert, þ.e. 1. október sama árs, 1. janúar, 1. apríl og 1. júlí næsta árs. Taki úthlutun aflamarks gildi á tímabilinu 2. september til 31. ágúst er gjalddagi við útgáfu tilkynningar um úthlutað aflamark. [Þegar umtalsverður tími líður frá úthlutun þar til veiðar fara fram á viðkomandi tegund er ráðherra þó heimilt að ákveða aðra gjalddaga. Síðasti gjalddagi skal þó eigi vera síðar en 1. júlí.]¹⁾

□ Gjaldgagi veiðigjalda á landaðan afla einstakra tegunda sem ekki eru háðar aflamarki og á afla sem veiddur er við strandveiðar er 1. október á því ári sem fiskveiðarári lýkur.

□ Eindagi skv. 2. og 3. mgr. er 15 dögum eftir gjalddaga. Ef gjald er ekki greitt á eindaga reiknast dráttarvextir af fjárhæð gjalds frá gjalddaga til greiðsludags í samræmi við reglu laga um vexti og verðtryggingu.

□ Hafi greiðsla ekki borist innan mánaðar frá eindaga fellur veiðileyfi skips niður. Kröfum um greiðslu veiðigjalda fylgir lögveð ríkissjóðs í hlutaðeigandi skipi. Lögveðið nær einnig til vaxta og innheimtukostnaðar af kröfunni ef því er að skipta.

□ Sé ákvörðun tekin innan fiskveiðiársins um að lækka áður leyfðan heildarafla einstakra tegunda skal endurgreiða eiginanda skips þann hluta veiðigjaldanna sem nemur sömu fjárhæð og innheimt var fyrir hvert þorskígildi sem aflaheimildir skips skerðast um. Sérstakt veiðigjald sem innheimt hefur verið vegna úthlutaðs aflamarks skal endurgreitt á sama hátt að því marki sem það hefur ekki verið nýtt með veiðum, leigu eða öðrum hætti.

□ Eigandi skips við álagningu veiðigjalda er ábyrgur fyrir greiðslu þeirra.

¹⁾ L. 84/2013, 1. gr.

IV. kaffi Gildistaka o.fl.

■ 15. gr. Rekstrarkostnaður.

□ Almennt og sérstakt veiðigjald telst rekstrarkostnaður skv. 1. tölul. 31. gr. laga nr. 90/2003, um tekjuskatt.

■ 16. gr. Reglugerð.

□ Ráðherra setur með reglugerð nánari ákvæði um framkvæmd laga þessara, m.a. um starfsreglur veiðigjaldsnefndar og forsendur útreiknings á sérstöku veiðigjaldi.

■ 17. gr. Gildistaka.

□ Lög þessi öðlast þegar gildi.

Ákvæði til bráðabirgða.

■ I. Þrátt fyrir ákvæði 1. mgr. 9. gr. skal sérstakt veiðigjald vera með eftirfarandi hætti:

a. 23,20 kr. á hvert þorskígildiskíló í botnfiskveiðum og 27,50 kr. á þorskígildiskíló í uppsjávarveiðum á fiskveiðiárinu 2012/2013.

b. ...¹⁾

c. ...¹⁾

d. ...¹⁾

□ [Þrátt fyrir ákvæði 1. másl. 8. gr. og 1. mgr. 9. gr. skulu veiðigjöld á fiskveiðiárinu 2013/2014 vera sem hér segir: 7,38 kr. á hvert sérstakt þorskígildiskíló í botnfiskveiðum og 38,25 kr. á hvert sérstakt þorskígildiskíló í uppsjávarveiðum. Almennt veiðigjald skal vera 9,5 kr. á hvert sérstakt þorskígildiskíló.

□ Sérstakt þorskígildi hveirrar fisktegundar, sbr. 2. mgr., skal ákveðið af ráðherra með reglugerð, eigi síðar en 15. júlí 2013, með þeim hætti sem hér segir: Taka skal mið af tólf mánaða tímabili frá 1. maí 2012 til 30. apríl 2013. Sé tekin ákvörðun um stjórn veiða á tegund sem ekki hefur áður sætt slíkrri ákvörðun skal þegar reikna þorskígildi fyrir tegundina miðað við sama tímabil. Sérstök þorskígildi skulu reiknuð sem hlutfall verðmætis einstakra tegunda sem sæta ákvörðun um stjórn veiða af verðmæti slægðs þorsks. Til grundvallar verðmætaútreikningi skal leggja heildaraflamagn og heildarverð-

mæti þessara tegunda, að fráregnu því magni og verðmæti sem unnið er um borð í fiskiskipi, samkvæmt upplýsingum Fiskistofu. Þegar fisktegund er að nær öllu leyti unnin um borð í fiskiskipi er heimilt að líta til sambærilegra tegunda til hliðsjónar við mat á sérstöku þorskígildi hennar. Þegar botnfiskur er seldur ferskur erlendis skal draga frá verði hans 85 kr. á hvert kíló af slægðum fiski vegna kostnaðar við útflutning. Varðandi botnfisk, að undanskildum karfa, skal miða við slægðan fisk. Miða skal við slitinn humar. Að öðru leyti fer um sérstök þorskígildi og sérstök þorskígildiskíló sem væru þorskígildi og þorskígildiskíló samkvæmt lögum þessum.

□ Ráðherra skal vinna tillögur að endurskoðun þessara laga sem lagðar verði fram á Alþingi löggjafarþingið 2013–2014.¹⁾

¹⁾ L. 84/2013, 2. gr.

■ II. Á fiskveiðiárinu 2012/2013 til 2017/2018 skal félag eða einstaklingur með atvinnurekstur sem greiða skal sérstakt veiðigjald skv. 13. gr. eiga rétt á lækkun þess vegna vaxtakostnaðar við kaup á aflahlutdeildum til ársloka 2011 samkvæmt þessu ákvæði enda séu eftirfarandi skilyrði uppfyllt:

a. Keypt aflahlutdeild sé enn í höndum viðkomandi og hann hafi greitt veiðigjöld af aflamarki samkvæmt henni fyrir viðkomandi fiskveiðiár.

b. Vaxtaberandi skuldir viðkomandi í árslok 2011 samkvæmt skattframtali hans fyrir það ár án bókfærðra tekjuskattsskuldbindinga og að fráregnum peningalegum eignum séu hæri en svarar 4% af bókfærðu verðmæti ófyrnanlegra eigna samkvæmt framtali fyrir sama ár.

□ Séu skilyrði 1. mgr. uppfyllt skal lækka sérstakt veiðigjald á hverju fiskveiðiári frá 2012/2013 til 2017/2018 um sem nemur vaxtagjöldum samkvæmt skattframtali fyrir árið 2011 í sama hlutfall og skuldir skv. b-lið 1. mgr. eru sem hlutfall af vaxtaberandi skuldum í heild eftir að frá þannig reiknuðum vaxtagjöldum hafa verið dregin 4% af reiknuðu stofnverði rekstrarfjármuna, sbr. b-lið 1. mgr. Lækkunin skal þó aldrei vera meiri en sem svarar 4% af bókfærðu verðmæti ófyrnanlegra eigna samkvæmt skattframtali fyrir sama ár.

□ Fjárhæð til lækkunar veiðigjaldsins skal taka breytingu samkvæmt vísitölu neysluverðs frá desember 2011 til desembermánaðar næst fyrir upphaf viðkomandi fiskveiðiárs.

□ Taka skal tillit til vaxtakostnaðar vegna kaupa á aflahlutdeildum á árinu 2012 sem gerð hafa verið fyrir gildistöku laganna með sama hætti og gildir um fyrri ár.

□ Taka skal tillit til skulda vegna kvótakaupa sem eru ekki hjá handhafa aflahlutdeildanna sem greiðir veiðigjöldin.

□ Ráðherra setur reglugerð¹⁾ um nánari framkvæmd þessa ákvæðis.

¹⁾ Rg. 838/2012, sbr. 859/2012.